

Ciechocinek, dnia 17.07.2017 r.

Urząd Miejski
ul. Kopernika 19
87-720 Ciechocinek
(7)
BR.030.23.2017

Pan
Marek Kuszyński
Radny
Rady Miejskiej Ciechocinka

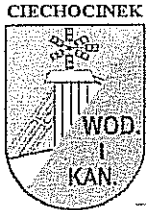
W nawiązaniu do interpelacji złożonej na sesji Rady Miejskiej w dniu 26 czerwca 2017 roku, kierowanej za moim pośrednictwem do Pani Prezes MPWiK, dot. rur wodociągowych zawierających azbest, w załączeniu przekazuję odpowiedź udzieloną w tej sprawie.

Z poważaniem

SURMISTRZ
mgr inż. Leszek Dzierżewicz

Załącznik: plik

Do wiadomości:
Przewodniczący Rady Miejskiej Ciechocinka

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Spółka z o.o. w Ciechocinku

87-720 Ciechocinek ul. Nieszawska 21

tel./fax: +48 54 283 6224 e-mail: ciechwod@pro.onet.pl www.bip.mpwik-ciechocinek.pl
NIP 891-101-23-25 KRS: 0000200181 Sąd Rejonowy w Toruniu Kapitał zakładowy: 10.533.500zł

Ciechocinek 2017-07-04

1304/2017

Urząd Miejski
w Ciechocinku
ul. Kopernika 19

URZĄD MIEJSKI W CIECHOCINKU
17.07.2017
nr dziennika .....
data załatwienia .....
podpis .....
.....

dotyczy : interpelacji zgłoszonej na sesji Rady Miasta w dniu 26.06.2017 r. w sprawie posiadanych sieci wodociągowych z rur azbesto-cementowych.

W odpowiedzi na zgłoszoną interpelację na sesji Rady Miasta Ciechocinka w dniu 26.06.2017 r. informujemy :

- Na terenie Miasta Ciechocinka nasza spółka posiada sieci wodociągowe, będące jej własnością zgodnie z wykazem mienia o długości łącznej 62,6 km. Zgodnie z posiadanymi przez nas danymi długość sieci wodociągowej z rur azbesto-cementowych na dzień 30.06.2017 r. wynosi 7,00 km. tj. 11,2 % całej długości sieci , na odcinkach wg załącznika.
- Powyższe sieci istnieją od kilkadziesiąt lat np. magistrala z SUW Siarzewo Φ 300 z lat 60 – tych. Obowiązek inwentaryzacyjny odnośnie posadowienia urządzeń i rodzaju materiału obowiązuje od lat 80 – tych.. Na dzień dzisiejszy trudno jest określić rodzaj materiału , a także miejsce ich posadowienia dla sieci np-. z lat 20-tych,30-tych, a nawet 50-tych. Posiadana przez nas wiedza opiera się na przekazanych nam dokumentach z poprzednio istniejących firm (nasza spółka istnieje od 1992 r.). Od tego okresu w ramach wykonywanych robót nasza wiedza w temacie wbudowanego materiału jest większa, ale nie mniej na dzień dzisiejszy trudno jest określić precyzyjnie rurarz posiadanych urządzeń (odnośnie wbudowanego materiału), gdyż pewne sieci uliczne są wykonane z różnego rodzaju materiału
- Odnośnie szkodliwego oddziaływania azbestu w wodzie dostarczanej odbiorcom, nie wykazano szkodliwego działania na zdrowie. Jest wszystkim wiadomym , że azbest jest szkodliwy w formie pylistej. Rury wodociągowe , zawierające jedynie włókna azbestu nie mają bezpośredniego przełożenia na szkodliwe jego działanie, tym bardziej , że w ramach wieloletniej ich eksploatacji istniejąca na ich warstwa osadów skutecznie ogranicza kontakt z wodą dostarczaną do sieci. Narażenie ludności korzystającej z wody prowadzonej rurami azbestowo-cementowymi jest praktycznie żadne, co wykazały badania epidemiologiczne prowadzone w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie.
Takie stanowisko zajmuje również np. federalny Urząd Zdrowia w Niemczech. Jego zdaniem nie ma konieczności ustalenia dopuszczalnej wartości w wodzie do picia wynikającej z przesłanek zdrowotnych, gdyż nie ma przesłanek świadczących o tym, że spożyty azbest jest szkodliwy dla zdrowia.
- Stanowisko to jest publikowane na stronie Państwowego Zakładu Higieny Komunalnej. Ponadto usuwanie azbestu w Polsce winno być zakończone w 2032 r. (Rozporządzenie Ministra z 23.10.2003r. Dz. U. 192 poz.1876).
Z powyższych względów istniejące przewody należy eksploatować do czasu ich technicznego zużycia i wtedy dopiero zastąpić je przewodami z innych tworzyw. W przypadku wymiany całych odcinków sieci wodociągowej należy pozostawić je

w gruncie , gdyż przewody zabezpieczone są asfaltem lub innymi tworzywami, przed działaniem agresywnych wód gruntowych, a tym samym są odizolowane od środowiska.

- Renowacja wszystkich takich przewodów jest bardzo droga. Ponadto, przy dużych ilościach przyłączy na trasie i tak należy wykonywać roboty rozkopowe i dokonywać przełączeń. Przy budowie nowych sieci, a pozostawienie tych z ac niezbędne będzie uzyskiwanie służebności przesyłu na etapie projektowania i ponoszenie drogich opłat z tego tytułu.
- Na dzień dzisiejszy w naszej działalności należy zastanowić się, czy planować budowę nowych urządzeń, czy wymieniać całe odcinki sieci z ac, czy też wymieniać okazyjnie odcinkowo np. przy budowie nowej nawierzchni danego pasa jezdni (ostatnio wymieniono ok. 100 mb. sieci ac na PCV w ul. Polnej – jezdni).
- Przedsiębiorstwo tworzy Plany Wieloletnie , aktualny na lata 2017-2018, wśród zadań nie przewidziano wymiany rur ac. Dane odnośnie posiadanych sieci z rur ac zostały podane do opracowywanego przez Gminę Programu likwidacji azbestu.
- Jakość wody we wszystkich rodzajach sieci jest w stałym monitoringu zarówno spółki jak i organu kontrolnego tj. PSSE. Przez organ kontrolny nie mamy narzuconego takiego obowiązku w zakresie wymiany ze względu na jakość wody.
Wiadomym jest, że w przypadku wykonania nowych nawierceń jezdni będziemy planować wymianę rur z ac.
W bieżącym roku zostanie wykonana nowa sieć w ul. Zdrojowej(od Kościuszki do Armii Krajowej). Wyrób w postaci rur wodociągowych ciśnieniowych zawierającej azbest o gęstości objętościowej powyżej 1000 kg/m³ (twarde)nie są zagrożeniem dla środowiska i ludzi gdy nie są uszkodzone a ich używanie (eksploatacja) nie stwarza groźby uszkodzenia. Takie wyroby nie muszą być usuwane. Zwłaszcza, że notujemy na takich sieciach znikomą awaryjność.
- Rozważymy w kolejnych planach zabezpieczenie środków na odcinkowe wymiany tych rur.

PREZES ZARZĄDU
Mariola Buchalska

**Informacja w zakresie ilości i rodzaju materiału
dla sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej
będących w eksploatacji MPWiK w Ciechocinku
Stan na dzień 30.06..2017 r.**

1. Sieć wodociągowa.

Długość sieci wodociągowej - 62 613 mb., w tym :

- sieć z rur azbesto-cementowych - 7 000 mb., co stanowi 11,2 %.

2. Sieć kanalizacji sanitarnej.

Długość sieci kanalizacji sanitarnej – 66,6 km., w tym :

- sieć z rur PCV i PE – 34,5 km., co stanowi 52 %

- sieć z rur betonowych, azbesto-cementowych, kamionkowych, żeliwnych
32,1 km, co stanowi 48 %.

Załącznik

Sieć wodociągowa
Ciechocinek

Rury azbestowo – cementowe

1. SUW Siarzewo o Wieży ciśnień Φ 300 - 2,3 km
  2. ul. 700-lecia do Wieży ciśnień Φ 100/50 – 0,7 km
  3. ul. Dembickiego Φ 100 - 0,4 km
  4. ul. Kosmonautów Φ 100 - 0,31 km
  5. ul. Solna Φ 100 (od Traugutta/Solna
do Warzelni soli - 0,1 km
  6. ul. Traugutta Φ 150 - 0,9 km
  7. ul. Matejki Φ 100 - 0,2 km
  8. Pl. Gdański/Park Tężniowy/Straszica
 Φ 100 - - 0,35 km
  9. ul. Kopernika od skrzyżowania z ul. Narutowicza
do stacji Orlen Φ 150 - 0,8 km
  10. ul. Kolejowa /Narutowicza do torów kolejowych
 Φ 150 - 0,2 km
  11. ul. Polna od ul. Osiedlowej do bloku nr 12
 Φ 100 - 0,49 km
  12. ul. Słowackiego (Widok do ul. Ogrodowej
 Φ 100 - 0,25 km
-
- Razem 7,00 km.

Stanowisko Państwowego Zakładu Higieny
Komu szkodzą rury azbestowo-cementowe?

W związku z licznymi pytaniami związanymi z koniecznością wymiany stosowanych w sieci wodociągowej przewodów abestowo-cementowych i ich wpływu na zdrowie ludzi Zakład Higieny Komunalnej Państwowego Zakładu Higieny przedstawia poniżej swoje stanowisko. Z badań przedstawionych w światowym piśmiennictwie i opinii WHO wynika, że pewne jest jedynie, iż pył azbestowy wdychany wraz z powietrzem do płuc stanowi zagrożenie zdrowotne. Badania epidemiologiczne wykazały, że nowotwory dróg oddechowych występowały częściej jedynie u osób zatrudnionych w przemyśle wydobywczym i przetwórczym azbestu.

Również badania prowadzone na zwierzętach wykazały, że tylko wprowadzony drogą oddechową powodował zwiększenie częstotliwości zachorowań. Azbest dostaje się do wody w wyniku rozpuszczenia minerałów i rud zawierających azbest oraz ze ściekami przemysłowymi, zanieczyszczeniami atmosfery i z azbestowo-cementowych rur stosowanych w sieci wodociągowej. Złuszczenie się włókien azbestu z azbestowo-cementowych rur jest związane z agresywnością wody.

Nieliczne dane wykazują, że narażenie drogą powietrzną na azbest pochodzący z wody wodociągowej podczas brania natrysku lub w wyniku nawilżania można pominąć. Natomiast narażenie ludności korzystającej z wody przewodzonej rurami azbestowo-cementowymi jest praktycznie żadne, co wykazały badania epidemiologiczne prowadzone w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie. Takie stanowisko zajmuje również WHO oraz inne organizacje np. federalny Urząd Zdrowia w Niemczech.

Niezależnie od wpływu przewodów azbestowo-cementowych na jakość przesyłanej nimi wody w myśl rozporządzenia Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 30.11.1994 r. (Dz. U. nr 133, poz. 600) produkowane rury, złącza i szczeliwa cementowe nie mogą zawierać azbestu. Czyli praktycznie nie można już produkować i instalować nowych przewodów azbestowo-cementowych z powodu zagrożenia dla zdrowia człowieka w procesie produkcji i obróbki materiałów.

Zdaniem WHO nie ma konieczności ustalenia dopuszczalnej wartości w wodzie do picia wynikającej z przesłanek zdrowotnych, gdyż nie ma dowodów świadczących o tym, że spożyty azbest jest szkodliwy dla zdrowia. Jeżeli woda nie wykazuje korozyjnego działania na cement, odcinki przewodów wodociągowych z rur azbestowo-cementowych nie powodują uchwytne wzrostu stężeń włókien azbestowych w porównaniu z naturalnym tłem. Zależnie od nawozów geologicznych, z których wypływa woda podziemna, i z którymi kontaktuje się płynąc po powierzchni ziemi, w wodzie wykrywa się bardzo różne ilości włókien azbestowych naturalnego pochodzenia. Z tych względów eksperci WHO nie widzą konieczności natychmiastowej eliminacji już istniejących instalacji azbestowo-cementowych. Mogą być one eksploatowane do czasu ich technicznego zużycia, tym bardziej, że w miarę eksploatacji sieci, przewody wodociągowe pokrywają się od wewnątrz osadami, które stanowią dodatkową warstwę ochronną przed kontaktem z wodą.

Z powyższych względów istniejące przewody należy eksploatować do czasu ich technicznego zużycia i wtedy dopiero zastąpić je przewodami z innych tworzyw. W przypadku wymiany całych odcinków sieci wodociągowej należy pozostawić je w gruncie, gdyż przewody zabezpieczone są asfaltem lub innymi tworzywami przed działaniem agresywnych wód gruntowych, a tym samym są odizolowane od środowiska. Jest to zgodne z rozporządzeniem Ministra Gospodarki w sprawie sposobu bezpiecznego użytkowania oraz warunków usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. nr 138, poz. 895, 1998 r.).

dr Janusz Świątczak

Kierownik Zakładu Higieny Komunalnej